

hagsmand for Veile Amt (Berg) har Ret i, at de Børn under 9 Aar, som man samler i en saakaldt Puge-skole, efter den allerede bestaaende Lovgivning kunne undervises af Lærere; men jeg maa da tillige erklære, at saavidt jeg har opfattet Forholdet, have Communerne Ret til at lønne disse Lærere saaledes, som de selv finde det passende. Der næst tænker jeg mig en anden Anvendelse af Lærere, navnlig netop i Haandgjernings-skoler for Pigebørn; men disse Haandgjernings-skoler kunde jeg ønske oprettede saaledes, at Pigebørnene visse Dage af Ugen gik i Haandgjernings-skole, og de andre Dage i Almueskolen i Forening med Drengene. Jeg troer ikke, at det er godt i Almindelighed at fastslaae, at, naar man opretter en Haandgjernings-skole, det da skal være en Skole under offentlig Control; hvad jeg her ønsker, er, at hvor der bliver oprettet en frivillig Haandgjernings-skole for visse Dage af Ugen for Pigebørn, der skal Pigebørnene være fritagne for at møde i Almueskolen disse Dage af Ugen, saaledes at Skoletvangen ikke skal ligge saa strengt paa dem, naar de søgte en Haandgjernings-skole, som naar det ikke var Tilfældet. Dernæst tænker jeg mig endnu en Anvendelse af Lærere, nemlig ved afskillige Skoler, som især findes i Sjælland, de saakaldte Biskoler. Det er Skoler, som oprettes eller holdes paa Steder, hvor Beboerne leve meget spredt, hvor Børnene derfor have temmelig langt til Skolen, og hvor deres Antal derfor ogsaa er for lille til at have fast ansatte Skolelærere paa et beqvemt Sted. Det har paa saadanne Steder hidtil været Skik, at man har antaget en duelig Lærer til at undervise Børnene om Vinteren, hvorimod Hovedskolelæreren har underviist dem om Sommeren, og den Lærer, der har været antaget om Vinteren, har ikke forhen været fast ansat eller fast lønnet. Jeg veed imidlertid, at der hos Ministeriet i de senere Aar har været en Bestræbelse efter ogsaa at faae Lønnen for disse Lærere fast ansat, og jeg mener nu, at naar Lærere ogsaa kunde benyttes til disse Biskoler, i hvilke Børnenes Antal ikke er stort, vilde det være uheldigt, om man fastholdt den Bestemmelse i § 3, at de Lærere, der ansættes, skulle have en bestemt

Løn. Jeg troer derfor, det er nødvendigt i dette Lovforslag at skjelne imellem fast ansatte og ikke fast ansatte Lærere; vilde man da beholde Bestemmelsen om Lønnen, skulde den kun gjælde for de fast ansatte Lærere, og ikke for de andre. Jeg kan ikke tænke mig Muligheden af, at mange Communer paa Landet skulde falde paa fast at ansætte en Lærer inde ved deres Almueskoler, thi i det Tilfælde, at hun blev gift, kunde det forvolde mange Ubehageligheder, og jeg har derfor meent, at det kun skulde være ugifte Damer, der skulde være Lærere. Jeg anseer det derfor for heldigst, at man holder sig til, at det hovedsagelig bliver ikke fast ansatte og ikke fast lønnede Lærere, der ansættes, og jeg troer, at man kunde benytte saadanne baade til Haandgjernings-skoler, til Pugeskoler og til de saakaldte Biskoler.

Råbnel: Det glædede mig at høre den høitagtede Minister første Gang, han havde Ordet, udtale sin Glæde over den Modtagelse, som dette Lovudkast har fundet her i Thinget, og den Kritik, det er undergaaet; thi jeg kan ikke Andet end slutte deraf, at den høitagtede Minister maa være tilbøjelig til at gaae ind paa Forandringer i Lovudkastet, endogsaa væsentlige Forandringer, der gaae i den Retning, hvori Udtalelserne ere gaaede. Den høitagtede Minister anførte som et Forsvar for den fastsatte mindre Løn for Lærere det Hensyn, der maa tages til Skolebestyrelsernes Mening, og refererede sig til Erfaringer, som i den Henseende vare indhentede og afgivne. Jeg kan ikke finde Andet, end at de Spørgsmaal, som muligviis i saa Henseende have ligget for, have været Spørgsmaal om Ansættelse af Lærere ved Siden af det allerede bestaaende Lærereantal, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen) gjorde opmærksom paa. Jeg kan ikke tænke mig, at nogen Communalbestyrelse skulde være saa smaalig, at naar den først erkjendte det Rigtige, Hensigtsmæssige og Gavnlige for Skolerne i, at der sættes Lærere istedetfor Lærere, den da skulde lade dette Hensigtsmæssigheds-Hensyn ganske falde bort, naar den ikke kunde sætte sin Krig igjennem og tillige faae en Besparelse. Der vilde jo ikke